

JÁN NEPOMUK BATKA PATRÓNOM MESTSKEJ KNIŽNICE V BRATISLAVE

Niet sa čo čudovať, že človek, ktorý bol členom mestskej reprezentácie, 38 rokov pracoval vo výbore divadla a bol zakladajúcim členom Umeleckého spolku v Bratislave, členom slobodomurárskej lóže Mlčanlivosť aj sekretárom Cirkevného hudobného spolku sa živo zaujímal nielen o hudbu a umenie ako také, ale jeho prácu pocítila Bratislava v rôznych, často aj nesúvisiacich oblastiach – zaujímal sa o lesníctvo a vinohrady mesta Bratislavy, do nemčiny prekladal knihy o prístavnom práve Veľkého Dunaja či dejinách liečenia.

Ján Batka sa zaujímal aj o mestskú knižnicu, dejiny ktorej sa začali písať **1. októbra 1900**, keď mešťanosta Tivadar Brolly slávnostne otvoril v priestoroch bývalej stavovskej snemovne (dnešná Univerzitná knižnica) **Mestskú knižnicu slobodného kráľovského mesta Bratislavy** (A Pozsony szabad király Városi Közkönyvtár). Mala 4 345 zväzkov kníh tiesniacich sa v troch malých, vlhkých miestnostiach a troch zamestnancov. Ján Batka, vtedy 55-ročný, ako správny mestský archivár so živým a osobným záujmom sledoval jej osudy. V prvých rokoch existencie jej pomáhal riešiť priestorové problémy. Neskôr jej daroval vlastné súkromné zbierky: v roku 1908 - 666 zväzkov, v roku 1910 - 817 zväzkov a v roku 1911 ďalších 1 741 zväzkov kníh a časopisov. Keď v roku 1914 vznikla nová knižnica Alžbetínskej univerzity a mesto jej chcelo odovzdať celý fond mestskej knižnice, Ján Batka sa voči tomu ostro ohradil a nesúhlasil s presunutím svojej zbierky do novovytvorenej knižnice. Svojím postojom zachránil Mestskej knižnici asi 5 000 zväzkov. Vďaka tomuto činu knižnica nezankla. Počas svojej existencie potom prekonala ešte veľa prekážok - štyrikrát sa sťahovala, prežila dve svetové vojny, absolvovala boje o priestory aj financie, osemkrát zmenila názov, v jej vedení sa vystriedali 13 riaditelia. V očiach Bratislavčanov stále fungovala ako univerzálna verejná knižnica prístupná všetkým vrstvám obyvateľstva. V nej sa dodnes archivuje pozostalosť po Jánovi Nepomukovi Batkovi - knihy z jeho daru sú uložené v Úseku krásnej a cudzojazyčnej literatúry na Laurinskej ul. č. 5 a noty spolu s listami Batkových priateľov majú čestné miesto v Úseku hudobnej a umenovednej literatúry na Kapucínskej ul. č. 1. Nie vždy sa s týmito materiálmi zaobchádzalo vhodne, v 80. rokoch minulého storočia knihy tvorili dokonca živý fond knižnice a požičiavali sa verejnosti. Tak sa nenávratne vytratilí viaceré exempláre Batkovho daru. Tie, ktoré zostali v Mestskej knižnici a veríme, že i tie, ktoré sú v Archíve hlavného mesta SR Bratislavy, v Matici slovenskej v Martine, v Mestskom múzeu v Bratislave alebo v Univerzitetnej knižnici v Bratislave sú dnes už opatrené a venuje sa im náležitá pozornosť.

Človek, ktorému vždy záležalo na svojom rodnom meste a jeho rozvoji je pochovaný na Ondrejskom cintoríne v Bratislave. Stále však žije v odkaze, ktorý nám zanechal vo svojej pozostalosti.

Príloha

Výber zo záznamov hudobníň nachádzajúcich sa v Úseku náučnej literatúry - Oddelení hudobnej a umenovednej literatúry na Kapucínskej ul. č. 1, ktorých

autorom je Ján Nepomuk Batka a ktoré tvoria súčasť pozostalosti po tomto výnimočnom človeku.

1. Concertantes Rondo über ungarische national Thema für Aeolodicon u. Piano=Forte mit Begleitung eines Violon's und 2 Pauken / Batka, J. N. - B.v. - B.m.v : B.v., B.r.v. - 23 s., 2 ks party, rukopisy.
2. Graduale, Basso Solo mit Begl. von 4 Singstimmen, 2 Violinen, Viola, 2 Oboen, 2 Hörner, Violon und Orgel / Batka, J. N. : [Goldammer]. - 12 ks party, rukopis.
3. Grosse Sonate in Es für Piano=Forte auf 4 Hande / Batka, J. N. - B.v. - B.m.v : B.v, B.r.v. - 26 s. nečisl., rukopis.
4. Libera me Domine, op. 30 : Für 1 oder 4 Singstimmen mit willkührlicher Begleitung der Orgel / Batka, J. N. - B.v. - Wien : Ant. Diabelli u. Co., B.r.v. - 3 s., 4 party.
5. Missa in B : Partitur original / Batka, J. N. - 65 s., rukopis.
6. Missa Solennis in D : Partitur / Batka, J. N. - 79 s. nečislované, rukopis.
7. Missa Solennis, Op. 14 : et 4 Vocibus, 2 Violin: 2 Clarinette: 2 Corni: Flauto, 2 Fagotti, 2 Clarini, Tympany, Violoncello, Violone con Organo / Batka, J. N. - 59 s., rukopis.
8. Rondo Hongrois pour le Piano Forte a quatre Mains : Composé et dédié a Monsieur de Baron Laurs Orczy de Orcz / Batka, J. N. - B.v. - B.m.v : B.v, B.r.v. - 15 s. nečisl., rukopis.
9. Tantum ergo / Batka, J. N. - 13 s. nečisl., 8 partov, rukopis.
10. Vocal Messe in F : Organo - Physharmonica / Batka, J. N. - 14 s., nečisl., opis.

Mestská knižnica v Bratislave